

Metaadatok az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek szakstatisztikához

OSAP - 1709

Tájékoztató az országos jelentőségű védett természeti területekről és a „Natura 2000” területekről

A tájékoztató utolsó frissítése: 2019. február 12.

1. A szakstatisztika felelőse

Bokor Veronika, Agrárminisztérium, Természetmegőrzési Főosztály, e-mail: tmf@am.gov.hu

2. A szakstatisztika célja

Az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek védelmi kategóriák szerinti megoszlásának bemutatása és területalapú (hektár) kimutatása.

3. A szakstatisztika tartalma (miből áll a statisztika)

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területeknek nevezzük a természetvédelemért felelős miniszter által, rendeletben védetté nyilvánított természeti területeket. Ezek lehetnek nemzeti parkok (NP), tájvédelmi körzetek (TK), természetvédelmi területek (TT) és természeti emlékek (TE) is. A statisztika tartalmazza az országos jelentőségű védett természeti területek kategóriák szerinti darabszámát, kiterjedését, valamint a területek megoszlását megyék és régiók szerint.

4. Gyakoriság:

éves

5. A szakstatisztika története:

Az országos jelentőségű védett természeti területek adatait 1939-től papír alapú törzskönyvekben vezették, egészen 2007-ig. 2001-ben készült el az egységes, MS Access alapú elektronikus nyilvántartás a törzskönyvek mellékleteként. Ezt váltotta fel 2008-tól a Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR), amelynek egyik modulja a védett objektumok, melyben található a Védett Természeti Területek Törzskönyve.

A törzskönyv az országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területekre vonatkozóan a leíró adatokon kívül a védett természeti területek elhelyezkedését bemutató digitális állományt is tartalmazza.

6. Jogi alap (nemzetközi és hazai jogforrások):

- a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény

- a védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13/1997. (V.28.) KTM rendelet

7. Tárgyidőszak (pontosan melyik napja a referencia nap, vagy mely időszakra vonatkoznak az adatok):

A tárgyidőszakban az év utolsó napja (december 31.)

8. Mértékegységek:

védett természeti területek kategóriák szerinti száma - db

védett természeti területek kiterjedése - hektár

9. Alkalmazott osztályozások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény 28. § (1) bekezdés szerint a területek osztályozása a védelem kiterjedtségének, céljának, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően történik (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).

10. Felhasznált adatforrások

Az adatgyűjtést és az adatok frissítését a nemzeti park igazgatóságok látják el a védetté nyilvánítást kimondó jogszabályok alapján.

11. Közzétételi formák:

11.1. Agrárminisztérium statisztikai honlapján

11.2. Az állami természetvédelem hivatalos oldala

<http://www.termeszetvedelem.hu/tenyek-es-adatok>

11.3. A Központi Statisztikai Hivatal honlapja:

STADAT táblák között

Idősoros éves, területi adatok – Környezet:

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_ur005b.html

Idősoros éves adatok – Környezet - Élővilág és természetvédelem:

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_ux002.html

12. Időszerűség:

az adatokat t+3 hónapra publikáljuk

13. Revíziós politika és gyakorlat:

A védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13/1997. (V.28.) KTM rendelet 8. § (2) bekezdése szerint a Törzskönyvek adatállományát folyamatosan felül kell vizsgálni a TakarNet [109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet] rendszer, a digitális vektoros ingatlan-nyilvántartási alaptérkép, a digitális erdészeti üzemtervi térkép, az állami topográfiai térkép és a magyar közigazgatási határok adatbázisa alapján. A fenti adatbázisok rendelkezésre állásának függvényében a folyamatos felülvizsgálat révén az adatok egyre

pontosabbak lesznek (a területi kiterjedés megállapítása során a műszaki terület alapú módosítás okozhat változást).

14. Koherencia és összehasonlíthatóság:

Az adatok 2006. évtől összehasonlíthatóak területi kategóriák szerinti bontásban.

15. Fontosabb fogalmak, módszertani kérdések

Nemzeti park az ország jellegzetes, természeti adottságaiban lényegesen meg nem változtatott, olyan nagyobb kiterjedésű területe, melynek elsődleges rendeltetése a különleges jelentőségű, természetes növény- és állattani, földtani, víztani, tájképi és kultúrtörténeti értékek védelme, a biológiai sokféleség és természeti rendszerek zavartalan működésének fenntartása, az oktatás, a tudományos kutatás és a felüdülés elősegítése.

Tájvédelmi körzet az ország jellegzetes természeti, tájképi adottságokban gazdag nagyobb, általában összefüggő területe, tájrészlete, ahol az ember és természet kölcsönhatása esztétikai, kulturális és természeti szempontból jól megkülönböztethető jelleget alakított ki, és elsődleges rendeltetése a tájképi és a természeti értékek megőrzése.

Természetvédelmi terület az ország jellegzetes és különleges természeti értékekben gazdag, kisebb összefüggő területe, amelynek elsődleges rendeltetése egy vagy több természeti érték, illetve ezek összefüggő rendszerének a védelme.

Természeti emlék valamely különlegesen jelentős egyedi természeti érték, képződmény és annak védelmét szolgáló terület.